

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 1

1-) Mütakellimînin “imkân” ile anlatmak istediği temel düşünce nedir? (24 kelime)

Bir şeyin var olması da yok

2-) Bu bölümde neden mümkün varlıkların birbirini meydana getirmesinin yeterli olmadığı söylenir? (23 kelime)
Çünkü bu durumda ya sebep

3-) Kelâm âlimlerinin ulaştığı ana sonuç nedir? (10 kelime)
Bütün mümkün

4-) Metinde, sebepler zincirini sonunda kesmeye dayanan yol ile hangi yol karşılaştırılıyor? (15 kelime)
Her bir şeyde

5-) Hangi yolun daha güçlü ve daha kolay olduğu ifade ediliyor? (16 kelime)
Her şey üzerinde Hâlıkın

6-) Kur'anın feyziyle takip edildiği söylenen yöntem nedir? (10 kelime)
Varlıklarda doğrudan

7-) İmkân delilinin yalnız bir tek yöntemle sınırlı olmadığı nasıl anlatılıyor? (18 kelime)
Vâcibü'l-Vücud'un varlığına götüren yolun

8-) Buna rağmen bir tek düzenli yolun gerçekleşmesi hangi manayı
doğurur? (10 kelime)
Bilinçli bir

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 2

1-) “İmkân” bahsi, varlıklar hakkında hangi başlangıç kabulünden hareket eder? (14 kelime)

Varlıkların zorunlu olmayıp

2-) Bir şeyin iki tarafı eşit görülürken onun belli bir tarafta gerçekleşmesi neyi gerekli kılar? (10 kelime)

Onu belirleyen

3-) Metinde “devir” ile reddedilen düşünce hangi tür bir çıkmazdır? (11 kelime)

Bir şeyin

4-) “Teselsül” neden yeterli açıklama sayılmaz? (9 kelime)

Çünkü sebepleri

5-) Kelâmcıların büyük emek verdiği bu delillerin hedefi nedir? (10 kelime)

Sebeplerin bağımsız

6-) Bu pasajda tercih edilen yaklaşımın kelâmcıların yolundan farkı nedir? (17 kelime)

Burada sonuç noktasında zinciri

7-) Bu yaklaşımın “daha kat’î” sayılmasının sebebi nedir? (13 kelime)

Çünkü uzak ve

8-) Bekası boyunca değişen hâllerin de seçilmesi hangi sonucu doğurur? (11 kelime)
Yaratmanın bir

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 3

1-) Metinde anlatılan imkân delilinin özeti tek cümleyle nasıl ifade edilebilir? (19 kelime)

Varlıkların sayısız ihtimal arasından

2-) “Adem” ve “vücut” taraflarının eşitliği, mümkün şeyler hakkında hangi sonucu doğurur? (13 kelime)

Onların kendi başlarına

3-) Mümkün varlıkların birbirine dayanması niçin yeterli bir açıklama kabul edilmiyor? (13 kelime)

Çünkü mümkün olanın

4-) Mütekellimîn hangi iki akıl yürütmeyi geçersiz sayar? (11 kelime)
Döngü şeklindeki

5-) Bu pasajda, sebepler zincirini sona erdirmeye deliline karşı nasıl bir vurgu öne çıkar? (12 kelime)

Her şeyde doğrudan

6-) “Bütün Pencere ve bütün Sözler” ifadesiyle ne anlatılmak isteniyor? (13 kelime)

Eserde genel yöntemin,

7-) İmkân delilinin “sayısız yollar” açtığı söylenince bundan ne anlamalıyız? (18 kelime)

Her varlığın birçok yönüyle,

8-) Sayısız ihtimal arasından faydalı durumun seçilmesi hangi ilâhî özelliği öne çıkarır? (8 kelime)

Hikmetli idare

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 4

1-) Bu bölümde “imkân” delili hangi soruya cevap verir? (14 kelime)
Varlıkların neden belli

2-) Bir şeyin varlığı ile yokluğu eşit kabul edilirse neden “mûcid”e ihtiyaç doğar? (17 kelime)
Çünkü eşit durumda olan

3-) Devir ve teselsülün reddi hangi inancı temellendirmeye hizmet eder? (12 kelime)
Sonunda mümkün olmayan,

4-) Pasaja göre sebepler zincirinin sonunda hüküm vermek yerine doğrudan her şeyde mühür görmek neden daha uygundur? (16 kelime)
Çünkü bu yöntem delili

5-) İmkân bahsinin “hadsiz genişlikte” oluşu ne demektir? (13 kelime)
Her varlığın pek

6-) Bir varlığın düzenli bir yol takip etmesi hangi üç unsura bağlıyor? (12 kelime)
Seçen bir iradeye,

7-) Her şeyin varlığında “pek çok yol” bulunması ne demektir? (11 kelime)
O varlığın

8-) Bir varlığın birleşik cisimlerde parça olması neden ayrıca düşünülür?
(15 kelime)
Çünkü daha büyük

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 5

1-) Kelâm âlimlerinin imkân delilinde temel çıkış noktası hangi eşitliktir? (14 kelime)

Bir mümkün şey

2-) Bu eşitlikten hangi zaruri ihtiyaç doğar? (10 kelime)
O şeyi

3-) Metin, mümkünlerin neden nihai yaratıcı olamayacağını nasıl açıklar? (17 kelime)
Çünkü onlar ya birbirine

4-) On iki delilden söz edilmesi neyi gösterir? (15 kelime)
Kelâm âlimlerinin devir

5-) Buna rağmen bu pasajda niçin başka bir yol öne çıkarılıyor? (15 kelime)
Çünkü her varlıkta

6-) İmkân delilinin tek bir caddeye sıkıştırılmaması ne bakımdan önemlidir? (15 kelime)
Allah'ın varlığını anlamanın

7-) Sıfatların “mahsus tarzda” verilmesi ile ne kastedilir? (10 kelime)
Her varlığın

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 6

1-) Bu pasajda “imkân” delili hangi ana aklî ilkeye dayanır? (14 kelime)
Mümkün olanın kendi

2-) “Tahsis” ve “tercih” kavramları burada nasıl bir rol oynar? (11 kelime)
Sayısız ihtimalden

3-) Devir ve teselsülün reddedilmesi, aklî delilin hangi noktasını güçlendirir? (12 kelime)
Mümkün varlıkların birbirine

4-) Pasajın yaklaşımına göre niçin her bir varlık başlı başına bir delildir? (14 kelime)
Çünkü her biri

5-) İmkân noktasının genişliği, delilin kapsamı hakkında ne söyler? (15 kelime)
Delilin yalnız felsefî

6-) Bir varlığın varlık yolunun “muntazam” olması neden önemlidir? (14 kelime)
Çünkü çok sayıda

7-) İmkân yolunun genişliği hakkında nasıl bir değerlendirme yapılıyor? (14 kelime)
Onun çok büyük

CEVAP ANAHTARI

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 1 - CEVAPLAR

1-) Mütakellimînin “imkân” ile anlatmak istediği temel düşünce nedir? Bir şeyin var olması da yok olması da kendi başına eşit görünüyorsa, onun belirli şekilde varlık kazanması için seçici ve yaratıcı bir kudret gerekir.

2-) Bu bölümde neden mümkün varlıkların birbirini meydana getirmesinin yeterli olmadığı söylenir?

Çünkü bu durumda ya sebep zinciri sonsuza gider ya da varlıklar birbirini döndürüp durur; bu da kesin bir başlangıç ve hakiki yaratmayı açıklamaz.

3-) Kelâm âlimlerinin ulaştığı ana sonuç nedir?

Bütün mümkün varlıkları var eden zorunlu bir varlığın mevcut olduğudur.

4-) Metinde, sebepler zincirini sonunda kesmeye dayanan yol ile hangi yol karşılaştırılıyor?

Her bir şeyde doğrudan doğruya bütün eşyayı yaratan Zât’a mahsus alâmetleri göstermeye dayanan yol karşılaştırılıyor.

5-) Hangi yolun daha güçlü ve daha kolay olduğu ifade ediliyor?

Her şey üzerinde Hâlıkın özel damgasını göstermeye dayanan yolun daha kesin ve daha kolay olduğu belirtiliyor.

6-) Kur’anın feyziyle takip edildiği söylenen yöntem nedir?

Varlıklarda doğrudan ilâhî sanat ve alâmetleri okuyarak Yaratıcıya ulaşma yöntemidir.

7-) İmkân delilinin yalnız bir tek yöntemle sınırlı olmadığı nasıl anlatılıyor?

Vâcibü’l-Vücut’un varlığına götüren yolun sadece teselsül kesmekten ibaret olmadığı, sayılamayacak kadar çok cihetten de bu marifete ulaşılabileceği söyleniyor.

8-) Buna rağmen bir tek düzenli yolun gerçekleşmesi hangi manayı doğurur?

Bilinçli bir seçimin ve hikmetli bir tayinin bulunduğu manasını doğurur.

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 2 - CEVAPLAR

1-) “İmkân” bahsi, varlıklar hakkında hangi başlangıç kabulünden hareket eder?

Varlıkların zorunlu olmayıp farklı şekillerde bulunabilme veya hiç bulunmama ihtimali taşıdığı kabulünden hareket eder.

2-) Bir şeyin iki tarafı eşit görülürken onun belli bir tarafta gerçekleşmesi neyi gerekli kılar?

Onu belirleyen bir tercih ve var eden bir fail gerektirir.

3-) Metinde “devir” ile reddedilen düşünce hangi tür bir çıkmazdır? Bir şeyin ötekine dayanırken ötekinin de buna dayanması şeklindeki kısır döngüdür.

4-) “Teselsül” neden yeterli açıklama sayılmaz?

Çünkü sebepleri sonsuza uzatmak, nihai yaratıcıyı açıklamadan ertelemek olur.

5-) Kelâmcıların büyük emek verdiği bu delillerin hedefi nedir?

Sebeplerin bağımsız yaratıcı olamayacağını gösterip zorunlu varlığın mevcudiyetini ispat etmektir.

6-) Bu pasajda tercih edilen yaklaşımın kelâmcıların yolundan farkı nedir?

Burada sonuç noktasında zinciri kesmekten çok, her bir şeyin üzerinde doğrudan Yaratıcıya ait işareti göstermek öne çıkarılıyor.

7-) Bu yaklaşımın “daha kat’î” sayılmasının sebebi nedir?

Çünkü uzak ve soyut bir sonuca gitmeden, delili doğrudan eşyanın kendisi üzerinde gösterir.

8-) Bekası boyunca değişen hâllerin de seçilmesi hangi sonucu doğurur?

Yaratmanın bir anlık değil, devamlı gözetim ve yönlendirme altında olduğunu doğurur.

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Metinde anlatılan imkân delilinin özeti tek cümleyle nasıl ifade edilebilir?

Varlıkların sayısız ihtimal arasından belli bir şekil, ölçü ve görevle ortaya çıkması, onları seçip yerleştiren zorunlu bir Yaratıcıyı gösterir.

2-) “Adem” ve “vücut” taraflarının eşitliği, mümkün şeyler hakkında hangi sonucu doğurur?

Onların kendi başlarına varlığı zorunlu kılamayacağını, dıştan bir tercih ediciye muhtaç olduklarını doğurur.

3-) Mümkün varlıkların birbirine dayanması niçin yeterli bir açıklama kabul edilmiyor?

Çünkü mümkün olanın kendisi de açıklanmaya muhtaçtır; muhtaç olan, başkasının asıl kaynağı olamaz.

4-) Mütakellimîn hangi iki akıl yürütmeyi geçersiz sayar?

Döngü şeklindeki karşılıklı dayanmaları ve sonsuza uzayan sebep zincirlerini geçersiz sayar.

5-) Bu pasajda, sebepler zincirini sona erdirmeye deliline karşı nasıl bir vurgu öne çıkar?

Her şeyde doğrudan ilâhî mührü görmenin daha açık bir yol olduğu vurgulanır.

6-) “Bütün Pencerele ve bütün Sözler” ifadesiyle ne anlatılmak isteniyor?

Eserde genel yöntemin, varlıklardan hareketle doğrudan Yaratıcının birliğine ve varlığına ulaşmak olduğu anlatılıyor.

7-) İmkân delilinin “sayısız yollar” açtığı söylenince bundan ne anlamalıyız?

Her varlığın birçok yönüyle, yalnız tek bir mantık zinciriyle değil, farklı delil kapıları ile Allah’ın varlığına işaret ettiği anlaşılmalıdır.

8-) Sayısız ihtimal arasından faydalı durumun seçilmesi hangi ilâhî özelliği öne çıkarır?

Hikmetli idare ve maksatlı yerleştirme özelliğini öne çıkarır.

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Bu bölümde “imkân” delili hangi soruya cevap verir?

Varlıkların neden belli bir biçimde var oldukları ve bunu kimin belirlediği sorusuna cevap verir.

2-) Bir şeyin varlığı ile yokluğu eşit kabul edilirse neden “mûcid”e ihtiyaç doğar?

Çünkü eşit durumda olan iki ihtimalden birinin gerçekleşmesi kendi kendine açıklanamaz; onu fiilen meydana getiren biri gerekir.

3-) Devir ve teselsülün reddi hangi inancı temellendirmeye hizmet eder?

Sonunda mümkün olmayan, zorunlu ve bağımsız bir Yaratıcının varlığını temellendirmeye hizmet eder.

4-) Pasaja göre sebepler zincirinin sonunda hüküm vermek yerine doğrudan her şeyde mühür görmek neden daha uygundur?

Çünkü bu yöntem delili uzağa taşımadan eşyanın bizzat kendisinde gösterir ve zihni daha çabuk ikna eder.

5-) İmkân bahsinin “hadsiz genişlikte” oluşu ne demektir?

Her varlığın pek çok yönden incelenince Allah’ın varlığına ayrı bir delil olması demektir.

6-) Bir varlığın düzenli bir yol takip etmesi hangi üç unsura bağlanıyor? Seçen bir iradeye, üstün gelen bir tercihe ve hikmetli bir yaratmaya bağlanıyor.

7-) Her şeyin varlığında “pek çok yol” bulunması ne demektir?

O varlığın farklı biçimlerde, ölçülerde veya hiç olmama ihtimali taşıması demektir.

8-) Bir varlığın birleşik cisimlerde parça olması neden ayrıca düşünülür?

Çünkü daha büyük sistemlere girince o varlığın alabileceği durumlar artar ve seçimin hikmeti daha belirginleşir.

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Kelâm âlimlerinin imkân delilinde temel çıkış noktası hangi eşitliktir? Bir mümkün şey açısından var olma ile yok olmanın kendi başına üstün olmaması eşitliğidir.

2-) Bu eşitlikten hangi zaruri ihtiyaç doğar?

O şeyi belirli tarafa yönlendirecek bir tahsis ediciye ihtiyaç doğar.

3-) Metin, mümkünlerin neden nihai yaratıcı olamayacağını nasıl açıklar?

Çünkü onlar ya birbirine bağlı kalır ya da sonsuz bir zincire dönüşür; bu ise gerçek açıklama sağlamaz.

4-) On iki delilden söz edilmesi neyi gösterir?

Kelâm âlimlerinin devir ve teselsülü çürütmek için güçlü ve çeşitli aklî deliller ortaya koyduğunu gösterir.

5-) Buna rağmen bu pasajda niçin başka bir yol öne çıkarılıyor?

Çünkü her varlıkta doğrudan ilâhî alâmeti göstermek, hakikati daha açık ve daha yakın biçimde gösterir.

6-) İmkân delilinin tek bir caddeye sıkıştırılmaması ne bakımdan önemlidir?

Allah'ın varlığını anlamanın sadece uzman tartışmalarına bağlı olmadığını, her bakışta yeni bir delil bulunabileceğini gösterir.

7-) Sıfatların “mahsus tarzda” verilmesi ile ne kastedilir?

Her varlığın kendine uygun, belirli ve hikmetli özelliklerle donatılması kastedilir.

lisans 33-soz-p50-30-pencere-imkan-delili-ve-mumkinatin-sehadeti-mutekelliminin-imkan-yolu-ve-daha-genis-ispat-caddesi - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajda “imkân” delili hangi ana aklî ilkeye dayanır?

Mümkin olanın kendi başına gerçekleşmeyeceği, gerçekleşmesi için dıştan belirleyici bir irade gerektiği ilkesine dayanır.

2-) “Tahsis” ve “tercih” kavramları burada nasıl bir rol oynar?

Sayırsız ihtimalden belirli bir varlık şeklinin seçilmesini açıklayan temel rolü oynar.

3-) Devir ve teselsülün reddedilmesi, aklî delilin hangi noktasını güçlendirir?

Mümkin varlıkların birbirine bırakılarak açıklanamayacağını, nihayetle zorunlu bir varlığın gerekli olduğunu güçlendirir.

4-) Pasajın yaklaşımına göre niçin her bir varlık başlı başına bir delildir?

Çünkü her biri kendi üzerinde Yaratıcıya mahsus bir işaret taşır ve onu doğrudan tanıtır.

5-) İmkân noktasının genişliği, delilin kapsamı hakkında ne söyler?

Delilin yalnız felsefî bir tartışma değil, bütün eşya üzerinde okunabilecek evrensel bir şahitlik olduğunu söyler.

6-) Bir varlığın varlık yolunun “muntazam” olması neden önemlidir?

Çünkü çok sayıda ihtimal içinden düzensiz değil, ölçülü ve uyumlu bir gerçekleşmenin seçildiğini gösterir.

7-) İmkân yolunun genişliği hakkında nasıl bir değerlendirme yapılıyor?

Onun çok büyük bir alan açtığı, sayısız yönden Allah’ın varlığına delâlet ettiği ifade ediliyor.